

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра економіки, підприємництва та туризму

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

Опалов О. А.

Опалов
“ 31 ” *серпня* 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА»**

галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
спеціальність	242 «Туризм і рекреація»
освітній ступінь	перший (бакалаврський)
освітня програма	«Туризм»
вид дисципліни	обов'язкова
мова навчання	українська

Розробник: Валінкевич Н.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та туризму, Осіпчук А. С., асистент кафедри економіки, підприємництва та туризму

УХВАЛЕНО

Завідувач кафедри економіки,
підприємництва та туризму

Валінкевич Н.В. Валінкевич
протокол № 2 від "29" серпня 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми "Туризм"

Валінкевич Н.В. Валінкевич
"30" 08 2023 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Навчально-методичною комісією

факультету економіки та менеджменту

протокол № 1 від "30" 08 2023 р.

О. А. голова НМК Прокопчук О. А.

1. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Економіка туристичного підприємства» є засвоєння студентами навчальної програми дисципліни в повному обсязі задля подальшого розширення їх світогляду та формування самостійності економічного мислення як важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні планувати, систематизувати та контролювати економічну й господарську діяльність сучасних туристичних підприємств.

2. Обсяг навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів – 4,0	Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»	обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне завдання не передбачене		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійна робота студента – 6	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		22 год.	4 год.
		Практичні	
		26 год.	8 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		72 год.	108 год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	-
Вид контролю:			
екзамен			

3. Передумови для вивчення дисципліни

Після засвоєння навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- законодавчу базу сучасного туристичного бізнесу;
- економічне підґрунтя туристичної справи;
- організацію роботи сучасного підприємства та визначення ефективності його роботи;
- принципи та методи управління економічними процесами туристичного підприємства;
- економічні важелі успішного створення та розвитку туристичних підприємств.

Крім того, студент повинен **уміти**:

- правильно оцінювати економічні процеси, що мають місце у сучасному туристичному бізнесі;
- вільно оперувати внутрішніми ресурсами підприємства;
- вірно визначати сучасні тенденції у галузевому та регіональному розвитку торгівлі туристичними послугами; налагоджувати договірні відносини в бізнесі;

- розуміти найновіші досягнення в економіці туристичних підприємств;
- приймати ефективні управлінські рішення;
- уміло використовувати набуті теоретичні знання у своїй практичній професійній діяльності.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Шифр	Результат навчання
PH18	Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.
PH19	Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.
PH21	Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

5. Співвідношення результатів навчання дисципліни із компетентностями

Компетентності	Програмні результати навчання		
	PH 18	PH 19	PH 21
ЗК09		+	+
СК 03	+		
СК 05		+	
СК 16			+

ЗК 09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми

СК 03. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій

СК 05. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів

СК 16. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид заняття	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць, год.	Максимальна кількість балів
Лекції	0,6	22	13,2
Практичні заняття	0,924	26	24
Самостійна робота	0,15	72	10,8
Модульна контрольна робота*	12	1	12
	Разом:	-	60

*На модульні контрольні роботи передбачити кількість балів, яка складає не менше 20% від максимальної кількості балів, які студент може отримати під час поточного контролю за накопичувальною системою (60 балів).

Максимальна кількість балів становить 60. Мінімальна кількість балів, набраних студентом, складає 60% від максимальної кількості балів, отриманих під час вивчення дисципліни – 36 балів.

Порогові рівні оцінок за результатами навчання

Шифр результату навчання	Вид заняття	Мінімальна кількість балів (репродуктивний рівень)**	Максимальна кількість балів (творчий рівень)
		36	60
PH18	Лк 1-4, Пз 1-4, СР (ЗМ1, ЗМ2)	11	16
PH19	Лк 5-6; Пз 8-11; СР, (ЗМ1, ЗМ2)	9	14
PH 21	Лк 7-10; Пз 5-7	10	18
PH18, PH19, PH 21	МКР (Лк 1-10, Пз 1-11, СР (ЗМ1, ЗМ2))	6	12

**Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається тим, що студент має певні знання, передбачені в робочій програмі навчальної дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/ розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних/ контрольних/ індивідуальних завдань, значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.

Максимальна кількість балів становить 60. Мінімальна кількість балів, набраних студентом, складає 60 % від максимальної кількості балів, отриманих під час вивчення дисципліни – 36 балів.

7. Засоби діагностики результатів навчання та форми поточного й підсумкового контролю

Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену. Екзаменаційні завдання охоплюють програму навчальної дисципліни. Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності використання для вирішення практичних задач тощо. Екзаменаційні завдання мають теоретичне та практичне спрямування та передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці й дозволяють діагностувати рівень підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Студент не може бути допущений до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 36 балів. Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової перевірки успішності, дорівнює 60.

Мінімально можлива кількість балів, отриманих студентом у випадку складання екзамену, дорівнює 24. Максимальна можлива кількість балів, отриманих на екзамені – 40.

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за відповіді на екзаменаційні питання, що округлені до цілого числа.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час екзамену та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

8. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні основи економіки туристичного підприємства
Змістовий модуль 1 (ЗМ1). Поняття економіки туризму та ресурсне забезпечення туристичного підприємства

Тема 1 (Т1). Економіка туризму та туристичний бізнес.

Тема 2 (Т2). Туристичний ринок та підприємницька діяльність в туризмі

Тема 3 (Т3). Фонди туристичних підприємств
 Тема 4 (Т4). Трудові ресурси в туризмі
 Тема 5 (Т5). Мотивація та організація оплати праці працівників туристичного підприємства

Змістовий модуль 2 (ЗМ2). Економічне управління виробничою і фінансово-комерційною діяльністю туристичних підприємств

Тема 6 (Т6). Виробнича програма та планування діяльності підприємств туристичної індустрії

Тема 7 (Т7). Маркетингова діяльність туристичних підприємств

Тема 8 (Т8). Формування та використання доходів туристичних підприємств

Тема 9 (Т9). Витрати та собівартість продукції туристичного підприємства

Тема 10 (Т10). Ціноутворення в туризмі

9. Теми лекцій

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
<i>Модуль 1. Теоретичні основи економіки туристичного підприємства</i>				
<i>Змістовий модуль 1 (ЗМ1). Поняття економіки туризму та ресурсне забезпечення туристичного підприємства</i>				
1	Т1	Економіка туризму та туристичний бізнес	2	0,4
2	Т2	Туристичний ринок та підприємницька діяльність в туризмі	2	0,4
3	Т3	Формування та реалізація туристичного продукту	2	0,4
4	Т4	Трудові ресурси в туризмі	2	0,4
5	Т5	Мотивація та організація оплати праці працівників туристичного підприємства	2	0,4
Разом за ЗМ 1:			10	2
<i>Змістовий модуль 2 (ЗМ2). Економічне управління виробничою і фінансово-комерційною діяльністю туристичних підприємств</i>				
6	Т6	Виробнича програма та планування діяльності підприємств туристичної індустрії.	4	0,4
7	Т7	Маркетингова діяльність туристичних підприємств	2	0,4
8	Т8	Формування та використання доходів туристичних підприємств	2	0,4
9	Т9	Витрати та собівартість продукції туристичного підприємства	2	0,4
10	Т10	Ціноутворення в туризмі	2	0,4
Разом за ЗМ 2:			12	2
Всього:			22	4

10. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Модуль 1. Теоретичні основи економіки туристичного підприємства				
Змістовий модуль 1 (ЗМ1). Поняття економіки туризму та ресурсне забезпечення туристичного підприємства				
1	T1	Економіка туризму та туристичний бізнес: суть, зміст та основні поняття	2	0,8
2	T2	Властивості і функції туристичного бізнесу. Класифікація туристичних ринків.	2	0,8
3	T3	Сутність концепції логістики в туристичній діяльності. Основні функції туристичного ринку. План реалізації туристичного продукту.	2	0,8
4	T4	Трудові ресурси та продуктивність праці в туризмі.	2	0,8
5	T5	Розрахунок чисельності працівників, оплати праці та продуктивності праці	4	0,8
Разом за ЗМ 1:			12	4
Змістовий модуль 2 (ЗМ2). Економічне управління виробничою і фінансово- комерційною діяльністю туристичних підприємств				
6	T6	Виробнича програма та планування діяльності підприємств туристичної індустрії. Формування та використання доходів туристичних підприємств	4	0,7
7	T7	Визначення розміру доходу та чистого прибутку туристичного підприємства	2	0,7
8	T8	Витрати та собівартість продукції туристичного підприємства	2	0,7
9	T9	Оцінка фінансових результатів та показників рентабельності туристичних підприємств.	2	0,7
10	T10	Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	2	0,6
11	T11	Управління інвестиційною діяльністю підприємств туризму.	2	0,6
Разом за ЗМ 2:			14	4
Всього:			26	8

11. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Модуль 1. Теоретичні основи економіки туристичного підприємства				
Змістовий модуль 1 (ЗМ1). Поняття економіки туризму та ресурсне забезпечення туристичного підприємства				
1	T1	Економіка туризму та туристичний бізнес: суть, зміст та основні поняття	8	12
2	T2	Туристичний ринок та підприємницька діяльність в туризмі	8	12
3	T3	Формування та реалізація туристичного продукту	8	12
4	T4	Трудові ресурси та продуктивність праці в туризмі	8	12
Разом за ЗМ 1:			32	48
Змістовий модуль 2 (ЗМ2). Економічне управління виробничою і фінансово- комерційною діяльністю туристичних підприємств				
5	T5	Визначення розміру доходу та чистого прибутку туристичного підприємства	8	12
6	T6	Витрати та собівартість продукції туристичного підприємства	8	12
7	T7	Оцінка фінансових результатів та показників рентабельності туристичних підприємств.	8	12
8	T8	Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	8	12
9	T9	Управління інвестиційною діяльністю підприємств туризму.	8	12
Разом за ЗМ 2:			40	60
Всього:			72	108

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Лекційні заняття проводяться в аудиторіях, обладнаних мультимедійними засобами, і передбачають використання презентацій. Практичні роботи проводяться у аудиторіях факультету економіки та менеджменту, з використанням наочного роздаткового матеріалу та мультимедійного забезпечення.

13. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Левицька І.В., Климчук О.А., Басюк Д.І., Москвічова О.С. Економіка туризму: навчальний посібник. Житомир : «ПП «ТД Едельвейс і К», 2020. 488 с.
2. Балашова Л. Організація діяльності туристичного підприємства: навч. посібник. Київ : «Центр учбової літератури», 2020. 184 с.
3. Мальська М. П., Рутинський М. Й., Білоус С. В., Мандюк Н. Л. Економіка туризму: теорія та практика : підручник. Київ : «Центр учбової літератури», 2014. 544 с.
4. Стратегічні альтернативи розвитку готельного господарства України: колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. Валінкевич Н. В. Житомир : ПНУ, 2022. 242с.
5. Економіка підприємства : навч. посібник / [С. О. Мішенін, С. О. Балацький, О. М. Дутченко, Г. М. Шамота, М. М. Гузь, О. О. Дутченко]. Харків : Діса Плюс, 2015. 336 с.

6. Економіка підприємства : навч. посібник / [Н. Б. Юрченко, Р. С. Кравчук, І. Б. Запужляк, І. І. Василик]. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. 377 с.
7. Бойчик І. М. Економіка підприємства : підручник / І. М. Бойчик. Київ : Кондор. Видавництво, 2016. 378 с.
8. Голод А. Безпека регіональних туристичних систем: теорія, методологія та проблеми гарантування : монографія / А. Голод. Львів : ЛДУФК, 2017. 340 с.
9. Економіка туризму: теорія та практика : підручник / М. П. Мальська, М. Й. Рутинський, С. В. Білоус, Н. Л. Мандюк. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. 544 с.
10. Сагалакова Н. О. Туризм: бізнес-процеси, ціни і ціноутворення : монографія / Н. О. Сагалакова. Київ : КНТЕУ, 2016. 416 с.

Додаткова:

1. Бардаш С.В., Петрук О.М. Ідентифікація фінансового потенціалу франчайзингової туристичної мережі: гносеологічний дискурс. Економіка, управління та адміністрування. 2021, № 1 (95). С. 69-75.
2. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України № 959-ХІІ, від 12.01.2023. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> .
4. Державне агентство розвитку туризму. URL: <https://www.tourism.gov.ua>.
5. Стратегія розвитку туризму і курортів до 2026 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249826501>.
6. Офіційний сайт Верховної Ради України URL: www.rada.gov.ua
7. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.minfm.gov.ua
9. Актуальні проблеми економіки. URL: <http://eco-science.net/>
10. Регіональна економіка. URL: <http://www.irr.org.ua/pe>
11. Господарський Кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> .
12. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
13. Про туризм : Закон України. № 324/95-ВР від 01.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>.
14. Про оплату праці : Закон України. № 08/95-ВР від 01.04.2023 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>
15. World Tourism Organization UNWTO Committed to Tourism. URL: <http://www2.unwto.org/ru>.
16. World Travel & Tourism Council. URL: <http://www.wttc.org>